

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum ad actiuam vitam pertineat prudentia? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

contemplationem, comprehenduntur sub vita contempla-
tiua. In his autem qui operibus virtutum moralium
intendunt, tanquam secundum se bonis, nō autem tan-
quam disponentibus ad vitam contemplatiuam, vir-
tutes morales pertinent ad vitam actiuam: quamuis
etiam dici possit quōd vita actiua dispositio sit ad vi-
tam contemplatiuam.

ARTIC. II.

Virum prudentia pertineat ad vitam
actiuam?

857

AD secundum sic proceditur. Videtur, quōd pru-
dentia non pertineat ad vitam actiuam. Sicut
enim vita contemplatiua pertinet ad vim cogniti-
uam, ita actiua ad vim appetitiuam, Prudentia au-
tem non pertinet ad vim appetitiuam, sed magis ad
cognitiuam. Ergo prudentia non pertinet ad vitam
actiuam.

Supra q.
180 a. 2.
10. Et pre-
fensi q.
ar. 1. cor.
Et opusc.
17. c. 7.
ad 7.
hom. 24.
d. med.

¶ 2. Præterea, Gregor. dicit super Ezechielem,*
quod actiua vita dum occupatur in opere, minus vi-
detur. Vnde significatur per Liam, quæ lippos oculos
habebat, Prudentia autem requirit oculos claros, vt
recte iudicet homo de agendis. Ergo videtur quod
prudentia non pertineat ad vitam actiuam.

¶ 3. Præterea, Prudentia media est inter virtutes
morales & intellectuales. Sed sicut virtutes morales
pertinent ad vitam actiuam, vt dictum est*, ita
intellectuales ad contemplatiuam. Ergo videtur quod
prudentia non pertineat neq; ad vitam actiuam, neq;
ad contemplatiuam, sed ad medium viuendi genus:
quod Augustinus ponit 19. de Ciuit. Dei †.

ar. prac.
li. 19 c. 2
& 19. 10.
5.
* li. 10. c.
8. 10. 5.
ar. prac.
ad 3. &
1. 2. q. 18.
ar. 6.

SED contra est, quōd Philosophus in 10. Ethic.
* prudentiam pertinere dicit ad felicitatem acti-
uam, ad quam pertinent virtutes morales.

RESPONDEO dicendum, quōd sicut supra
dictum est*, id quod ordinatur ad aliud, sicut ad finē,
pripue in moralibus, trahitur ad speciē eius ad quod
ordinatur: sicut ille qui mœchatur vt furetur, magis
dicitur fur quam mœchus, secundum Philosophum in
Sec. Sec. Vol. iij.

O q

5. Ethic.

li. 5. c. 2.
Pauli à
Prin. 10. 5
li. 6. c. 4.
tom. 5.
ar. præc.

5. Ethicor. * Manifestum est autem quod cognitio prudentiæ ordinatur ad operationes virtutum moralium, sicut ad finem: est enim recta ratio agibilium, sicut dicitur in 6. Ethic. † Unde & fines virtutum moralium sunt principia prudentiæ: sicut in eodem libro Philosophus dicit. Sicut ergo dictum est, quod virtutes morales in eo qui ordinat eas ad quietem contemplationis, pertinent ad vitam contemplativam: ita cognitio prudentiæ, quæ de se ordinatur ad operationes virtutum moralium, directe pertinet ad vitam activam: si tamen prudentia proprie sumatur, secundum quod Philosophus de ea loquitur. Si autem sumatur communius, prout scilicet comprehendit quatenus eumque humanam cognitionem, sic prudentia quantum ad aliquam sui partem pertinet ad vitam contemplativam: secundum quod Tullius dicit in 1. de Officiis, quod qui acutissime & celerrime potest & videt & verum, & explicare rationem, is prudentissimus & sapientissimus rite haberi solet.

li. 1. c. de
4 virtu
tibus un
de oia
manant.
1. 2. q. 1.
a. 3. q. 9.
18. ar. 6.

Ad primum ergo dicendum, quod operationes morales specificantur ex fine, ut supra habitum est. Et ideo ad vitam contemplativam illa cognitio pertinet, quæ finem habet in ipsa cognitione veritatis. Cognitio autem prudentiæ, quæ magis habet finem in actu appetitivæ virtutis, pertinet ad vitam activam.

Ad secundum dicendum, quod occupatio interiorum rerum facit hominem minus videre in rebus intelligibilibus, quæ sunt separata à sensibilibus, in quibus operationes activæ vitæ consistunt. Sed occupatio exterior activæ vitæ facit hominem magisclare videre in iudicio agibilium: quod pertinet ad prudentiam, tum propter experientiam, tum propter mentis attentionem: quia ubi intendis, ibi ingenium valet, ut Sallustius dicit.

In coniu
ratione
Catilinae,
in c. cui
titulus est,
Casaris
oratio.

Ad tertium dicendum, quod prudentia dicitur esse media inter virtutes intellectuales & morales: quantum ad hoc, quod in subiecto convenit cum virtutibus

bus intellectualibus: in materia autem totaliter conuenit cum moralibus. Illud autem tertium viuendi genus medium est inter actiuam vitam, & contemplatiuam, quantum ad ea circa quæ occupatur: quia, quandoque occupatur in contemplatione veritatis, quandoque autem occupatur circa exteriora.

ARTIC. III.

Vtrum docere sit actus vite actiue, an contemplatiue.

858

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod docere non sit actus vite actiue, sed contemplatiue. Dicit enim Gregorius super Ezechielem *, quod viri perfecti bona caelestia, quæ saltem per speculum contemplari potuerunt, fratribus denuntiant, eorumque animos in amorem intimæ claritatis accendunt. Sed hoc pertinet ad doctrinam. Ergo docere est actus vite contemplatiue.

3. d. 35.
9. 1. ar. 3.
9. 1. ad 3.
Et uer. 9.
11. ar. 4.
* hom. 5.
inter me
diū & fr.

¶ Præterea, Ad idem genus vite videtur reduci actus & habitus. Sed docere est actus sapientiæ. Dicit enim Philosoph. in principio Metaphysic. * quod signum scientis est posse docere. Cùm ergo sapientiæ, vel scientiæ pertineat ad vitam contemplatiuam, videtur quod etiam doctrina ad vitam contemplatiuam pertineat.

li. 1. c. 1.
a me. 10.
3.

¶ Præterea, Sicut contemplatio est actus vite contemplatiue, ita & oratio. Sed oratio qua quis orat pro alio, nihilominus pertinet ad vitam contemplatiuam. Ergo quod aliquis veritatem meditatam in alterius noticiam per doctrinam deducat, videtur ad vitam contemplatiuam pertinere.

SED contra est, quod Gregor. dicit super Ezech. * Actiua vita est, panem esurienti tribuere, verbo sapientiæ nescientem docere.

Hom. 14.
in Ezech.
parū ante
te med.

RESPONDEO dicendum, quod actus doctrine habet duplex obiectum. Fit enim doctrina per locutionem. Locutio autem est signum audibile interioris conceptus. Est ergo vnum obiectum doctrine, id quod est materia siue obiectum interioris conceptio-